
A WORD ABOUT FUTURISM

On the occasion of 100th Anniversary of Futurist Manifesto

Диалог Маринети - Пољански

Париз 28. октобра 1925

На рођендан зенитистичког песника Бранка Ве Пољанскога, стигао је Маринети у Париз. Сусрет је био срдачан. Исти дан, Маринети је одржао предавање о фашизму и футуризму. О футуризму чуло се је, да је он прва основа фашизма и да је фашизам последица футуризма. „Слава Мусолинију и живео диктатор!“ — у томе је прошло готово цело вече. Вике, убуђење. Болитисти протестују. Фашисти дижу ларму. „Живео Мусолини!“ „Живео Маринети!“ Французи су предбацили темпераментним Италијанцама да су заборавили — да се они налазе у Француској. Они веле, да не требају фашизма, пошто имају своју — демократију. Италијанима су се правдали, да они „с правом“ тако говоре, пошто је Италија 1915. год. спасла Француску од пропасти. То је рекао Маринети. Надаље је говорио, да фашизам није реакционарност него револуција, јер је г. Мусолини — био социјалиста! Вели, да је фашизам либералан пошто произлази из футуризма, а свако зна, да је Маринети антиклерикалан. На даље је Маринети говорио, да је геније италијанског народа највећи — да је снага италијанске омладине неисцрпна и њу је требало само пробудити. Поклик: „Устај млада Италијо!“ давно су изустили футуристи а данас га у живот спроводе — фашисти. Футуризам — фашизам — фашизам — футуризам.

После предавања, отворена је дебата. Ја умало, што од беса нисам проговорио — француски. Хтео сам да кажем, како је фашизам италијански империјализам од кога трпе многи Хрвати и Словенци. Али, језик ме није послужио. А оно, што нисам

могао рећи на трибини, рекао сам сутрадан на састанку са Маринетијем.

Тумач је била — дама. Зенитистички представник у Паризу, говорио је српски и немачки. Дама је слабо разумевала, а сва је вероватност, да неби много разумела, када би јој зенитиста говорио и у њеном материнском језику. Конференцији и диалогу присуствује седам зенитистичког посланика и Маринетија — један Србин два метра висок, балканских плећа и мудрих очију. На страни италијанског генија налази се вајар Д-перо и сликар Прамполиви. Обојица су фине футуристичке интелигенције. Маринети их засеђује својом импулзивношћу.

ПОЉАНСКИ: Господин Маринети! Ја вас поздрављам као покретача футуризма и као човека који је први дигао заставу и позвао младост на буну. То чиним као представник зенитизма у Паризу, по својој дужности. А покретач зенитизма и директор „Зенита“, такође нема разлога, да Вас таквога не цени. Али, Ви као пропагатор фашизма губите наше симпатије. Против таквога Маринетија дижемо свој протест.

МАРИНЕТИ: Хвала! Ви ипак немате разлога зато, јер је фашизам позив на борбу, а борба је здрава и потребна.

ПОЉАНСКИ: Зенитисти цене Вашу борбу, али ако је она фашистичка, онда између нас не може бити сарадње, пошто су фашисти запалили словенски „Народни Дом“ у Трсту и бацили кроз пламен, два жива човека, са трећег спрата на улицу.

МАРИНЕТИ (падајући у ватру): Тамо су се скривали комунисти!...

ПОЉАНСКИ: Комотан изговор! И комунисти су људи!

МАРИНЕТИ: У осталом, зенитисти одувек уживају наше симпатије.

ПОЉАНСКИ: Добро! И футуристи уживају наше симпатије, али фашисти врше терор над честитим Хрватима у Истри и затварају наше школе.

МАРИНЕТИ: Да ли сте Ви Србин или Хрват? ПОЉАНСКИ! Србо!

МАРИНЕТИ (дуже једну обрву а лево око му дискретно засја од чуђења)...

ПОЉАНСКИ: Да су наше симпатије за Вас дојста искрене, доказ је, што смо ми штампали Ваша дела и да се г. Мицић увек за Вас заузима, ако Вас ко напада. Држане су конференције и зенитистичке вечерње, на којима сте и Ви слављени. А што сте Ви за нас учинили? Пасали сте о нама са неколико редова?

МАРИНЕТИ: То је врло тешко ради нашег језика, кога нико не разуме..

ПОЉАНСКИ: Како? Па и бог је Србин: Срба има свуда — има Срба и Словенаца чак и у Италији..

МАРИНЕТИ (клизаво обилази и живо се узбуђује): Па ни толики немачки песници нису преведени на италијански, због њиховог негодног језика. Али да сам морао о зенитистима водити рачуна, доказ је то што сам у свом последњем манифесту штампao Мицића и Вас...

ПОЉАНСКИ: Али ми нисмо футуристи него зенитисти. У нашој земљи постоје само зенитисти...

МАРИНЕТИ: Па ја сам Вас као такве и позвао на борбу, против заједничког непријатеља.

ПОЉАНСКИ: Ако је тај непријатељ Европа, овда напред! Ако је тај непријатељ стара брадата култура — спреми смо.

ДЕПЕРО (живо упада): Lui dice! Lui dice!

ПОЉАНСКИ: Ми смо радосни барбари који ћемо запалити браде мудраца. Треба да нешто учинимо за човека. Зенитисти су антиполитички људи, пошто су политичари упропастили свет са својом браћом професорима!

ДЕПЕРО (још живље упада наново): Lui dice! Lui... Lui..

ПРАМПОЛИНИ (мудро ћути и гледа)

МАРИНЕТИ: Па и ми Италијани барбара смо.

ПОЉАНСКИ: Тако је! Браво! Напред у заједничку борбу.

МАРИНЕТИ: У то име, зенитисти ће бити превођени и штампани у свим нашим часописима. Идуће године, биће велики међународни конгрес футуриста у Риму, на који ће зенитисти несумњиво бити позвани.

ПОЉАНСКИ: Али ми нисмо футуристи.

МАРИНЕТИ: Свако ће имати право на своју мерку.

ПОЉАНСКИ: Мило ми је! А ко ће финансирати?

(Маринети, Дама, друга дама, господин, Прампolini, Деpero — смеју се!!!)

МАРИНЕТИ: До вођења! Поздравите нашега шефа Љубомира Мицића. Њега много ценим и симпатишем.

ПОЉАНСКИ: До виђења! У понедељак!... Руковање.

Бранко Ве ПОЉАНСКИ — Париз

This article is reprinted from: *Zenit* (ur. Ljubomir Micić), 37, Belgrade, November-December 1925.

DIALOGUE MARINETTI - POLJANSKI

Paris, 28th October 1925

On the birthday of Zenitist poet Branko Ve Poljanski, Marinetti arrived in Paris. The encounter was cordial. On the same day, Marinetti gave a lecture on Fascism and Futurism. Regarding Futurism, one could hear that it was the first basis of the Fascism and that the Fascism was the consequence of Futurism. 'Glory to Mussolini and long live the dictator!' – almost all the evening passed in such a manner. Noise, excitement. Giolittists protest. Fascists make a racket. 'Long live Mussolini!' 'Long live Marinetti!' The Frenchmen reproached the animated Italians that they forgot they were in France. They said they did not need Fascism since they had – democracy of their own. They pleaded to the Italians that they were 'right' to say so since in 1915 Italy saved France from a disaster. That was said by Marinetti. Next he said that Fascism is not a reactionary movement but a revolution, because Mr. Mussolini was – a socialist! He said that Fascism was liberal since it stemmed from Futurism, and just about everyone knows Marinetti is anticlerical. Afterwards Marinetti said that the genius of Italian people is the greatest – that the power of Italian youth is inexhaustible and all it needed was a wake-up call. The cry: 'Rise, young Italy!' was uttered long ago by the Futurists, and today it is carried out by – Fascists. Futurism – Fascism – Fascism – Futurism.

After the lecture, the debate ensued. Enraged, I almost spoke in – French. I wanted to say that the Fascism is Italian imperialism which makes many Croats and Slovenians suffer. However, the language betrayed me. And what I could not say at the debate, I said tomorrow at the meeting with Marinetti.

The translator was – a lady. The Zenitist representative in Paris spoke Serbian and German. The lady understood little, and by all chances, she would not have understood more even if the Zenitist spoke to her in her mother tongue.

Besides the Zenitist emissary and Marinetti, the conference and the dialogue is attended by – a Serb two metres tall, with Balkan shoulders and wise look in his eyes. On the Italian genius's side there are the sculptor Depero and the painter Prampolini. Both possess fine Futurist intelligence. Marinetti outshines them by his impulsiveness.

POLJANSKI: Mister Marinetti! I salute you as the founder of Futurism and as a man who first raised the flag and called the youth to rebellion. I do this as the representative of Zenitism in Paris, by my duty. And the founder of Zenitism and the manager of 'Zenit' has no reason either not to esteem you as such. But you, as a propagator of Fascism, lose our affinities. Against such Marinetti, we protest.

MARINETTI: Thank you! You still have no reason to do so, because Fascism is a battle call, and battle is healthy and necessary.

POLJANSKI: The Zenitists appreciate your fight, but if it is Fascistic, then we can have no cooperation, because the Fascists burned down Slovenian 'National House' in Trieste and threw two men alive from the third floor, through the flames and down on the street.

MARINETTI (losing his temper): The Communists were hiding there!...

POLJANSKI: A convenient excuse! The Communists are human beings too!

MARINETTI: In any case, Zenitists have always had our affinities.

POLJANSKI: Good! Futurists too have had our affinities, but the Fascists are terrorizing honest Croats in Istria and closing our schools.

MARINETTI: Are you a Serb or a Croat?

POLJANSKI: Serbo!

MARINETTI (raises an eyebrow and his left eye discretely glistens with amazement)...

POLJANSKI: Our affinity for you being indeed sincere is proven by the fact that we have printed your works and that Mr. Micić stands by your side whenever anyone attacks you. We held conferences and Zenitist soirées where you were glorified as well. And what have you done for us? Wrote a few lines on us?

MARINETTI: It is very difficult because of your language, which no one understands...

POLJANSKI: I beg your pardon? Well, God is also a Serb: there are Serbs everywhere – there are Serbs and Slovenians even in Italy...

MARINETTI (trying to shift ground and getting ardently excited): Well, even many German poets have not been translated into Italian, because of their awkward language. But I had to take account of the Zenitists, and that is proven by my printing Micić and you in my last manifesto...

POLJANSKI: But we are not Futurists, we are Zenitists. In our country there are only Zenitists...

MARINETTI: Well, as such, I called you to battle against the common enemy.

POLJANSKI: If the enemy is Europe, then go forward! If the enemy is the old bearded culture – we are ready.

DEPERO (cuts in lively): Lui dice! Lui dice!

POLJANSKI: We are joyful barbarians who will put the beards of wise elders on fire. We must do something for a common man. The Zenitists are antipolitical people because the politicians, together with their brethren the professors, ruined the world!

DEPERO (cuts in again, even more lively): Lui dice! Lui... Lui...

PRAMPOLINI (watches in wise silence)

MARINETTI: We Italians are also barbarians.

POLJANSKI: That is right! Bravo! Let us go to battle together.

MARINETTI: On that account, the Zenitists will be translated and printed in all our magazines. Next year there will be a great international congress of Futurists in Rome, which Zenitists will undoubtedly be invited to.

POLJANSKI: But we are not Futurists.

MARINETTI: Everyone will be permitted to keep their label.

POLJANSKI: I am glad! And who will finance it?

(Marinetti, the Lady, the other lady, the gentleman, Prampolini, Depero – they are all laughing!!!)

MARINETTI: Goodbye! Give my best regards to your head Ljubomir Micić. I appreciate and like him a great deal.

POLJANSKI: Goodbye! Till Monday!...

Handshake.

Branko Ve POLJANSKI – Paris

Translated by Goran Kapetanović